

Haridusstrateegia 2025-2030

See dokument annab ülevaate Eesti Meremuuseumi haridusvaldkonna eesmärkidest ja tegevustest lähtuvalt meremuuseumi [tegevuskavast](#) ja [arengukavast](#) ning asutaja (Kultuuriministeerium) [ootustest](#).

Meremuuseumi missioon

“... on tõsta inimeste teadmisi Eestist kui mereriigist ning kasvatada ühiskonnas austust ja armastust merelise pärandi vastu.”

Peame hariduses silmas, et Eesti Muuseumiseadus (§ 2 lg 1) ütleb: “Muuseum on ühiskonna ja selle arengu teenistuses alaliselt tegutsev **kultuuri- ja haridusasutus**, mis ei taotle majanduslikku kasumit, mis on üldsusele avatud ning mille ülesanne on **koguda, säilitada, uurida ning vahendada inimese ja tema elukeskkonnaga seotud vaimset ja materiaalselt kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel**. Muuseum arvestab oma ülesannete täitmisel muu hulgas laste ja puuetega inimeste vajadusi.”

Meremuuseumi Visioon

“...on olla Läänemere piirkonna tuntumaid külastuskeskusi ning hinnatumaid merendusajaloo uurimise eestvedajaid.”

Hariduses: pingutame selle nimel, et muuseumi programmiline tegevus ning õpikeskkond oleksid kaasahaaravad ja harivad. Võtame haridustööd korraldades vastutuse jälgida ja võimalusel vähendada oma tegevuste ökoloogilist jalajälge ning panustada tervema Läänemere tulevikku, seda nii programmide sisu kui ka töökorraldust silmas pidades. Haridustöö on teaduspõhine, eesmärgistatud ja kaasab oma sihtrühmi tegevuste planeerimisse ja korraldamisse. Edendame sihikindlat kvaliteetset muuseumiharidust keskkonnahariduse ja kultuurihariduse ristumispunktis.

Meremuuseumi strateegilised eesmärgid:

1. Oleme ühe Eesti enim külastatud muuseumina **uute merendushuviliste põlvkondade inspireerija**.
2. Oleme rahvusvaheliselt hinnatud teaduspõhine merendusajaloo keskus.
3. Oleme kestlik ja uuenduslik organisatsioon ning hinnatud tööandja.

Kuidas on korraldatud Meremuuseumi haridustöö?

Meremuuseumi pakub igale Eestit külastatavale või siin elavale inimesel kohta, kus mere kohta rohkem teada saada ja teda armastama õppida. Haridustöö korraldamisel ja planeerimisel lähtume **Muuseumiseadusest**, **elukestva õppe strateegiast Tark ja tegus Eesti 2035**, **ÜRO Säästva arengu eesmärkidest**, **Euroopa Liidu GreenComp kestlikkusalastest kompetentsidest** ning formaalharidust toetavates tegevustes ka riiklikest õppekavadest (nii alushariduse kui ka põhi- ja keskkooli õppekavadest). Keskkonnahariduslike õppeprogrammide (muuseumitundide) loomisel ja läbiviimisel lähtume **keskkonnahariduse kvaliteedimärgise** nõuetest.

Muuseum on sobilik õpikeskkond õppetöö rikastamiseks, seega on muuseumid ka koolide partnerid. Formaalõpet toetavate tegevuste planeerimisel muuseumis lähtutakse nii silmaringi laiendamisest, säästva arengu põhimõtetest kui ka riiklikus ning kooli õppekava õpiväljunditest

ja läbivatest teemadest. Tihe koostöö erinevate osapoolte vahel suurendab teadmist, et muuseum on põnev koht õppimiseks kogu elu vältel. Sihikindlalt toetame koole keerukates teemades nagu eestikeelsele õppele üleminek ja kaasav haridus ning erivajadusega õppijate toetamine. Keeleõppe eesmärgil ning väliskülalisi silmas pidades pakume osasid haridustegevusi ka erinevates keeltes.

Muuseum pakub ka elamusharidust, näiteks harivaid sünnipäevapidusid, elamuslikke ekskursioone ning jõulupidusid. Ka elamusharidus arendab samu oskuseid, hoiakuid ja teadmisi, mida formaalharidus, kuid ei lähtu nii rangelt õppekavast ja ei püüdle selle suunas, et kõik osalejad jõuaksid mingi kindla õpitulemuseni.

Lisaks on loomulikult ka väga palju inimesi, kelle jaoks huvipakkuv on ennekõike süvitsi minev programmiline tegevus – loengud, klubid, muuseumi kirjastatud trükised jmt. Või ka iseseisev tegutsemine – muuseumi raamatukogu kasutamine, oma uurimistöö läbiviimine kogude juures, näituse ja ekspositsiooniga süvitsi tutvumine jmt. Eraldi külastajagrupi moodustavad ka pered, mille moodustavad väga erinevas vanuses, taustateadmiste ja huvidega inimesed. Kõiki külastajaid toetab siinjuures põnev ekspositsioon ja universaalse disaini põhimõtetest lähtuv õpikeskkonna disain: interaktiivsus, käed-külge tegevused, koostöövõimalused, ligipääsetavus (nii füüsiline kui ka vaimne), selgitused simulaatorite juures, teekonnakaardid jmt.

Millele keskendub Meremuuseumi haridustöö?

Meremuuseum kogub, säilitab ja uurib merenduslugu ja merekultuuri. Sellest lähtuvalt tegeleme kolme peamise teemavaldkonna ja nende ühisosadega. Haridustegevuse läbivad teemad on seega merekeskkond, ajalugu ja tehnika ning nende ühisosad (näiteks keskkonnateadused, allveearheoloogia, meresõjandus jms uurimissuunad). Nii puudutab ka kogu meie haridustegevus sünnipäevadest muuseumitundideni, loenguõhtutest seikluslike grupiprogrammideni vähemalt ühte merendusega seotud valdkonda.

1. Merekeskkonna ja tehnika ühisosaks on nt. navigatsioonivahendid, innovatsioon merendustehnikas, mereressursside jätkusuutlik kasutamine, allveerobotika jne.
2. Merekeskkonna ja ajaloo ühisosaks on nt. kliimamuutused, maadeavastused, inimõju mere ökosüsteemidele, võõrliikide levimine jne.
3. Ajaloo ja tehnika ühisosana saab välja tuua mh. Läänemere ajalugu, Eesti poliitiline ajalugu, paikkondlik kultuuri areng, kultuurimõjud (üle mere), suuremad leiutised, mis võimaldasid merendustehnikal areneda, leiutiste kasutuselevõtt erinevates maailma piirkondades jmt.

Selleks, et inimesed mõtleksid ja tegutseksid merd ja merekeskkonda väärtustavalt, on vaja mitmekülgeid valdkondlikke teadmisi, oskust uurida ja analüüsida ning soovi ühiskonnas aktiivselt kaasa lüüa. **Lähtume meremuuseumi väärtustest: mõttejulgus, koostöö ja vastutustunne.** Meremuuseumi programmilised tegevused toetavad tänapäeva ühiskonnas oluliste hoiakute kujunemist ja arenemist:

- **Empaatiavõime** - lugude kuulamine ja edasi jutustamine, rollimängude mängimine, minevikusündmuste analüüsimine ja võrdlus tänapäevaga

- **Uudishimu** - mängulised koostöised tegevused, teoreetiliste teadmiste praktiseerimine (käed külge meetodid), tegevused museaalidega (nn päris asjadega), uurimusliku õppe elemendid: vaatlemine, uurimine, süvenemine, allikakriitiline analüüs ja keeruliste küsimuste esitamine.
- **Vastutus** - kaasalöömine kogukondlikes tegevustes, mere (laiemalt ka ümbritseva elukeskkonna) väärtustamine nii sõnades kui tegudes, keskkonnateadlikud eluviisid.

Väärtustame koostööoskust ja käed-külge tegevusi (nõ aktivõpe), mis võimaldavad mänguliselt teooriat praktikas rakendada.

Muuseumi haridustöö hõlmab paljusid erinevaid sihtgrupe. Näiteks peresid, vanurid, täiskasvanuid, õpilasi, sh erineva emakeelega, igas eas ja erivajadustega inimesi. Panustame sellesse, et tagada ligipääs muuseumisse ka haavatavamatele sihtrühmadele (maapiirkondade või kehvematest sotsiaalmajanduslikest tingimustest lapsed, NEET noored, erivajadusega külastajad jt).

Mõõdikud aastani 2026 (MM arengukavast):

- Erinevates haridusprogrammides osalejate arv: 10 000/ aastas.
- Ca 8% kõigist Eesti lastest ja noortest võiks osaleda meie formaalhariduses igal aastal.
- Rahulolu >8/10st.

2026 haridustöö ülevaade

Tegevuse tüüp	Tegevus	Sihtgrupp
Formaalõppe suund	Muuseumitunnid (3 põhisuunda: klassiõpetajad ja lasteaiaõpetajad; loodusainete õpetajad merekeskkonna teemadel ning ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetajad; olulisel kohal lõiming ja teemapõhine õpe)	Koolid/õpetajad
	Õppematerjalid (+e-koolikoti haldus)	
	Arheoloogia huviklubi teadurite poolt	
	Teaduse populariseerimine: osalemine Läänemerepäeval, teadlaste ööl jms teemaüritustel	
	TLÜ kasvatusteadused (koostöölepingu sõlmimine uus)	ülikoolid
Elamusõpe (strateegiline)	Noortevaldkonna tegevuskava uus	Noortekeskused, noorsootöötajad jt
Elamusõppe suund (programmid)	Linnalaagrid	lapsevanemad
	Laste huviklubi	
	Sünnipäevapeod	
	Grupiprogrammid	Asutused
	Jõulupeod	Täiskasvanud asjaarmastajad
	Merefoorumid, polaarõhtud	
	Keelekohvik uus	
	Ekskursioonid, seeniorite ekskursioonid	Turistid, kogukond
Messide tegevused uus	<i>erinevad</i>	
Elamusõppe suund (sünnimused)	Suurüritused (Lastekaitse päev, muinastulede öö, merepäevad, öö muuseumis, muuseumiöö, vanalinnapäevad jms)	Pered, turistid, kogukond

	Perepäevad (LS), värkstood (PM)	
Muuseum õpikeskkonnana	Pererada (LS) / teekonnakaart (PM) / lasterajad	Turistid, pered
	Väliala (mänguväljakute ja puhkealade arenduse konsulteerimine uus)	Noored, pered
Muuseumihariduse arendus	Strateegilised koostöösuhed, rahastusprojektid, õpiränne uus	muuseumitöötajad
	Võrgustikuüritused (seminarid ja koolitused õpetajatele ning muuseumipedagoogidele, Sünergia seminar ja kuraatortuurid õpetajatele)	Õpetajad, muuseumitöötajad
	Rohekompetentside ja säästva arengu eesmärkide sidusam käsitlemine läbivalt kõigis tegevustes ning esile tõstmine ka võrgustikutöös	
	Võrgustikusuunalised muud tegevused (infokiri, messid)	õpetajad
	Giidide baaskoolitus, täiendkoolitused ja õppematerjalid	giidid
	Sisekoolitused ja õppekäigud oma töötajatele, keskkonnahariduse ning lõimitud aine- ja keeleõppe süvendatud arendamine.	Külastusjuhid jt
	Tagasiside kogumine ja analüüsimine (külastajauuringud jms)	

Haridustöö meeskond 2026

- **Haridustöö kuraator** – rahastus, projektijuhtimine haridussündmustel, täiskasvanutele suunatud Haridus, koostöö ülikooli(de)ga, õppematerjalid/trükised, tugi, õpikeskkonna kujundamine näitusteprojektides ja püsiekspo arendamisel
- **Õppeprogrammide kuraator** - muuseumitundide (*õppeprogrammide*) loomine ja täiendamine, koostöö külastusjuhtidega, õpikeskkonna kujundamine näitusteprojektides ja püsiekspo arendamisel
- **Elamusõppe kuraator** - tegevused lastele, peredele ning täiskasvanute gruppidele, õpikeskkonna kujundamine näitusteprojektides ja püsiekspo arendamisel
- **Külastusjuhid kui läbiviijad ja koostööpartnerid** (ekskursioonid, sünnipäevad, muuseumitunnid)